

Aase Olesen, 1934-

Aase Olesen har været folketingsmedlem for Det radikale Venstre i flere perioder i 1970'erne og 1980'erne. Hun blev socialminister i regeringen Poul Schlüter i perioden 1988 til 1990.

I tidsskriftet På Vej nr. 6. 1987 (December) skrev Aase Olesen følgende:

Selektiv borgerløn – et skridt på vejen

Udviklingen i det danske samfund stiller krav om fleksibilitet. Den teknologiske udvikling reducerer på mange måder jobmuligheder, og nye jobs, der følger i andre erhverv, stiller oftest nye krav. Cirkulationen på arbejdsmarkedet vil øges. Behovet for omstilling vil blive større. Derfor må det forudses, at et stigende antal mennesker i kortere eller længere perioder vil være uden arbejde. Skal vi sikre det enkelte menneskes følelse af velfærd, må der gøres op med grundlæggende samfundsnormer. Det må gøres acceptabelt ikke at have lønarbejde. Skellet mellem lønarbejde, og det, der kaldes fritid, må nedbrydes.

Mennesker har et grundlæggende behov for at handle frit, for at disponere over egen hverdag. Det sociale system tager ikke højde for dette. Vi har i dag en lang række af sociale ydelser, der gives til personer, som af forskellige årsager har brug for støtte fra samfundets side. Her reduceres det enkelte menneske til en klient, som kun i ringe omfang inddrages i dispositioner om egen hverdag: f.eks. kan arbejdsløse ikke påtage sig arbejde blot nogle få timer, uden at det får konsekvenser for den offentlige støtte. Ud fra et radikalt synspunkt er dette uacceptabelt. Der må etableres et system, som den enkelte selv kan overskue, og som sikrer, at det enkelte menneske ikke skal ind i en stor papirmølle for at få den nødvendige støtte.

En måde at sikre dette på er at indføre borgerløn. Det skal være en fast ydelse, der gives til alle borgere, således at alle sikres en fornøden økonomisk uafhængighed. At indføre en sådan ordning

tager tid. Der er tale om en meget stor samfundsmæssig omstillingsproces, hvor der ikke findes nogen dag-til-dag-løsning.

Men allerede nu kan man se, hvad angår offentlige ydelser til nogle samfundsgrupper, vil en forenkling og ensartning gøre systemet mere smidigt og tilfredsstillende, både for den bevilgende myndighed og for modtagerne.

For Det radikale Venstre er det væsentligt, at der tages hul på begrebet borgerløn, at vi så at sige kommer ud over den uopnåelige fremtidsdrøm, der hedder borgerløn til alle.

Vi må derfor begynde, hvor det er realistisk at komme igennem: Mennesker over 70 år har i dag en retsbestemt, ikke-indtægtsreguleret ydelse, nemlig folkepensionens grundbeløb, der i praksis er en "borgerløn" for ældre.

På samme måde kan skattereformens børneydelse for alle mellem 0 og 18 år kaldes "borgerløn" for børn. Desværre lykkedes det ikke Det radikale Venstre at komme igennem med et forslag om, at alle skal have udbetalt værdien af personfradraget – det ville have lagt grunden til en generel borgerløn.

Derimod er der tilløb til en "ungdomsløn" i den nye SU-reform. Når forældreafhængigheden kommer ned på 19 år, mangler der kun 1 år i, at vi kan tale om en ungdomsløn, for alle mellem 18 og 23 år, idet kontanthjælpen til unge i denne aldersgruppe vil blive tilpasset, så den svarer til SU.

Med børneydelsen, folkepensionens grundbeløb og den kommende ungdomsløn har vi taget de første væsentlige skridt hen imod en "sektiv borgerløn".

Næste skridt er at harmonisere de mange forskellige overførselsindkomster, som – når man ser nærmere på dem – i virkeligheden allerede i dag giver meget ensartede, disponible indkomster (dagpenge, kontanthjælp, førtidspensioner m.v.)

Mange vil hævde, at en ”sektiv borgerløn” ikke har noget med egentlig borgerløn at gøre. Det er rigtigt! Jeg mener imidlertid, at den endelige løsning ligger så langt ude i fremtiden, at det er rimeligt og nødvendigt at skibe sig ind i halvvejs løsninger.